

Turun Yliopistosäätiö ja Itämeri

Pekka Kanervisto

Vaikka Turun yliopiston tukisäätiön perustehtävä onkin sille uskotun lahjoitusvarallisuuden turvaava ja tuottava hoito sekä tuoton jakaminen Turun yliopistossa tehtävään tutkimukseen, yhteisen Itämeremme asiaa on voitu edistää, vaikka varsinaista Itämeri-strategiaa ei säätiöllä ole ollutkaan. Turun yliopistolla on laajaa Itämeri-tutkimusta mm. luonnontieteissä. Seilin tutkimuslaitos Nauvossa on ehkä kaikkein tunnetuin. Vuosien kuluessa on satoja Itämeri-aiheisia tutkimushankkeita tuettu Turun Yliopistosäätiön varoista. Lisääntynyt huomion kiinnittyminen Itämeren suojeluun on varmasti vaikuttanut Turun yliopiston tutkijoiden valitsemiin tutkimusaiheisiin ja tutkimusten vaikuttavuuden arviointiin yleisesti.

Valtakunnallista huomiota saimme ensimmäisessä Turussa pidetyssä Itämeripäivillä vuonna 2008. Turun Yliopistosäätiön omistama Liedon Vanhalinnan tilan toista kilometriä pitkä Aurajoen rantaviiva suojeltiin pelloilta tulevilta lannoitevalumilta. Perustimme koko matkalle kolmenkymmenen metrin suojakaistaleen. Tälle ”luomualueelle” perustimme myös virkistyskäyttöön tarkoitettun luontopolun. Se on osa Turun tuomiokirkolta lähtevää ja joen yläjuoksua seuraavaa Suomen Sydän -ulkoilureittiä.

Osana Turun yliopiston saariston kehittämisohjelmaa 1990-luvulla, päättyi Bengtskärin majakka Turun Yliopistosäätiön omistukseen vuonna 2000. Voimme ylpeänä olla mukana esittelemässä vuosittain yli kymmenelle tuhannelle matkailijalle Itämeren keskellä sijaitsevaa pohjoismaiden korkeinta majakkaa. Bengtskärin suosion salaisuutena on ollut ennen kaikkea alueella harjoitettu verkostoitunut yritystoiminta. Yliopistosäätiön asettama Bengtskärin neuvottelukunta on pyrkinyt edistämään yksityisten toimijoiden ja viranomaisten yhteistyötä. Bengtskärin taistelun muistojuhlat ja majakan 100-vuotisjuhla vuonna 2006 ovat saaneet ansaitun huomion ja laajan osallistujajoukon.

Myös toinen Turun yliopiston Itämereen liittyvä strateginen avaus 1990-luvulla on tuonut yliopiston tukikohdan Itämerelle. Itämeren alueen, erityisesti entisten Itä-Euroopan maiden, yliopistojen yhteistoiminnan koordinointi annettiin aikanaan Turun yliopiston tehtäväksi. Yhtenä tämän toiminnan seurauksena perustettiin Saarenmaalle yliopistokeskus, jonka toimitilat Kuresaaren keskustassa Piispanlinnan vieressä Turun Yliopistosäätiö omistaa. Tähän liittyy jo kuudetta kertaa viime kesänä yhdessä Kuresaaren kaupungin kanssa järjestetty Itämeren Historia -seminaari. Tähän mennessä aiheet ovat käsitelleet pääasiassa Suomen ja Viron suhteita, mutta myös Itämeren asioita laajemminkin. Alustajia ovat olleet mm. Heikki Talvitie, Jaan Kaplinski, Matti Maasikas, Seppo Zetterberg, Jaakko Kalela, Rein Lang, Raimo Pullat, Juhani Salokannel, Erkki Tuomioja, Siim Kallas, Jarmo Virmavirta ja Ülo Tuulik. Seminaarissa on parina viime vuonna ollut parisataa osallistujaa. Saarenmaan oopperajuhlien

aikaan järjestettävään seminaariin on vapaa pääsy. Virossa säätiöllä on myös toinen kiinteistö: arkkitehti Alvar Aallon ainoa Baltiaan maihin toteutettu työ, Villa Tammekann Tartossa. Tuossa Granö-keskukseksi nimetyssä talossa vierailee vuosittain lukuisia tutkijoita ja myös arkkitehtuurituristeja.

Turun Yliopistosäätiö lukeutuu niihin kolmannen sektorin toimijoihin, joilla voi luontevasti olla myös oma - jollei nyt Itämeri-strategia - niin ainakin oma toimintaohjelma, jolla se voi perustehtävänsä ohella tai lomassa edistää yhteistä Itämeriasiaamme

Pekka Kanervisto
säätiön asiamies, Turun Yliopistosäätiö

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).